

Spátay Adriana Non scholae, sed vitae discimus

2015. szeptember 2-án 575 diák sorakozott fel a komáromi Selye János Gimnázium ünnepélyes tanévnnyitóján, hogy megkezdje vagy folytassa nyolcosztályos, ill. középiskolai tanulmányait, megfogadva Seneca mondását: Nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk.

A keresztény magyarság történelmének 1020. tanévnnyitóján külön nagy szeretettel üdvözlöttük 100 ifjú elsőünket és legfiatalabbjainkat, a 28 primós kisdiajkunkat.

A Szlovák Köztársaság és az Európa Unió elhangzott himnusza után iskolánk két diákja egy rövid műsorral lépett fel. Tavaly hagyományteremtő szándékkal már több ünnepi alkalommal is elhangzott az *A csitári hegyek alatt* kezdetű népdal, mely a felvidéki magyarság himnuszaként is ismert. Ezt a dalt a tanévnnyitón a IV. D-s Fábik Flóra előadásában hallhattuk, utána Szebellai Dániel III. D-s diákunk szavalata következett.

Idén is köszöntöttük vendégeinket: Dr. Bastrnák Tibor és Vörös Péter urakat, régióink parlamenti képviselőit, Dr. Juhász György urat, a Selye János Egyetem rektorhelyettesét, Jókai Tibor urat, az SZMPSZ elnökét és az iskolánk mellett működő Király Püspök Alapítvány kurátorát, Szabó Árpád mérnök urat.

Dr. Bastrnák Tibor köszöntő szavai után Dr. Juhász György rektorhelyettes szólt a diákokhoz, elsősorban a végzősökhöz – hangsúlyozva a továbbtanulás fontosságát és lehetőségeit.

Dr. Kalácska József, iskolánk nyugalmazott matematikatanára, ebben a tanévben óraadó tanárként dolgozik. A Felvidéki Magyar Pedagógus Díjjal kitüntetett tanár úr 45. tanévét kezdte meg; a tanévnnyitón pedagógus társainak, a szülőknek és a diákoknak is tolmácsolta a 2015. augusztus 29-én Gútán, a Szlovákiai Magyar Iskolák Országos Tanévnnyitó Ünnepeén elhangzott „Üzenet a magyar iskolákba” című felhívást.

Ezt követően Andraskó Imre igazgató úr tanévnnyitó beszéde következett. Bemutatta iskolánk új tanárait, amerikai lektorunkat és az osztályfőnököket. Gratulált az elmúlt tanévben nyújtott teljesítményekhez, külön kiemelve Bugár Dávid eredményét,

aki a Nemzetközi Diákolimpián Indiában bronz érmet szerzett. Továbbá gratulált Elek Fanni Máriának, aki az országos német nyelvű olimpián háromhetes tanulmányi utat nyert Németországba.

A tanévnnyitók és tanévzárók kedves – és nagyon várt! – pillanata a szerencsetorták kisorsolása. Egy tortát „önkéntesen” legkisebbjeinknek adtunk, s a másik két szerencsetortát Édes Erzsébet, ill. Fonód Tibor igazgatóhelyettesek sorsolták ki. Fortuna istenasszonya szeptember 2-án nyolcosztályosainknak kedvezett, hiszen a két szerencsés osztály a szekundó és a terció lett.

A 2015/16-os tanév ünnepélyes megnyitója a Szózáttal zárult. A primo és az első évfolyam tanulóit biztosítottuk, hogy ők másnap még nem tanulnak (tankönyveket vesznek át, megismerkednek az iskolával, előadásokat hallgatnak meg), ám a többi osztályban 2015. szeptember 3-án megkezdődik az órarend szerinti tanítás – 33 iskolai hét és kb. 190 tanítási nap vár a tanulni vágyó ifúságra.

Bóna Erika Selyések Székelyföldön

A Rákóczi Szövetségnek köszönhetően többi iskola diákjával együtt mi, a Selye János Gimnázium tanulóit is részt vehettünk a székelyföldi ivói Erzsébet Táborban július 18-24. között. Szombaton indultunk autóbusszal Komáromból. Mivel mi szállhattunk fel elsőként, elfoglaltuk a leghátsó üléseket, s rövidesen kiderült, hol van a busz vidám oldala.

A tábor helyszínére másnap, vasárnap délben érkeztünk meg 16 óra kimerítő utazás után. De megérte: a tábor épülete egy domb tetejéről nézett le a tájra, szép és tágas volt. Minden szobában nyolc személy fért el. Miután mindenki sikeresen elfoglalta a szobáját és megebédeltünk, kaptunk egy kicsi pihenőt. Az első nap programja nem volt annyira kötött, aki akart, az kézműveskedhetett, de akadt olyan, aki egész délután aludt. Az esti ismerkedést követően pedig mindenki fáradtan tért vissza a saját szobájába.

Hétfőn reggeli után indultunk a közeli vadasparkba. Pár perces séta után a bejáratnál Bambi, egy őzike fogadott minket, aki végig is kísért

a sétánkon. Délután ügyességi versenyek voltak, volt lehetőségünk barátkozni a többi táborlakóval. Este pedig mindenki kimulathatta magát a táncházban.

A harmadik nap kirándultunk. Buszra ültünk, elmentünk a szentegyházai múzeumba és a környék ismert fürdőjébe. Estére fáradtan tértünk vissza, mikor azt a feladatot kaptuk, hogy írjunk tábordalt vagy mesét. A mi csapatunk mesét írt. Díjat nem kaptunk érte, de mi nagyon élveztük. Megírtuk a saját történetünket, melyben Elek tanár úr vállalta a medve szerepét, s beleszóttuk történetünkbe a Likas kő mondáját is.

Az utolsó előtti nap került megrendezésre a Tábort Olimpia. Volt kötélhúzás, kislabda-dobás, teke, ugrálókötél-akadályverseny, de a legérdekesebb része mindenki számára bizonyára az íjászat volt, amit sokan először próbáltunk ki. Az olimpián a csapatunk szerintem nagyon jól szerepelt, ugyanis ezüstérmesek lettünk. Délután meghódítottuk Székelyföld legmagasabb hegycsúcsát, a Madarasi-Hargitát. A kilátás megért minden fáradságot. Aznapi estefelé pihenésként székely meséket hallgattunk egy színesztől. A meséket követően este tízkor kezdődött a bátorságpróba. A csak lányokból és Elek tanár úrból álló csapatunk minden nehézséggel sikeresen megbirkózott (annyira sikítettünk a félelemtől, hogy elijesztettük a környék rémeit), és sikeresen túléltük az estét.

Végül az utolsó napon Szent Erzsébetről tanultunk, később rövid vetélkedő során be is bizonyítottuk, hogy figyeltünk. Ez alatt a csapatunkból két ember plakát formájában készített üzenetet a jövőnek. Ebéd után a Ki mit tud?-on láthattunk több táncot, hallhattunk népdalokat és megismerhettük mások iskoláját, városát prezentáció formájában. Ezután már csak a táborzáró maradt, ahol kihirdették a különböző versenyek győzteseit.

A búcsúesten meggyújtották a hatalmas tábor tüzet, melynél körbeülve énekelgettünk. Éjfélig pedig az épület földszintjén táncolhattunk kedvünkre a diszkóban. Pontban éjfélkor indult a buszunk haza.

Bár az úton volt pár nehézség, de mindenki sikeresen hazaért. A táborban sok új élménnyel gazdagodtunk, új barátokat szereztünk és sokat neveltünk.

Stirber Lajos

A Komáromi Kamarazenekar nyári hangversenye Haydn A patikus című operája nagy sikert aratott

Ahányszor kívülről vagy belülről látom városunk templomait, a kultúra művelését szolgáló épületeit – a Kultúrpalotát, a Tiszti pavilont –, mindannyiszor tisztelettel áldom azok megálmodóit, s hogy a II. világháború sem pusztította el városunk ezen impozáns épületeit, magunkat – komáromiakat – a sors kegyeltjeinek érzem.

A Tiszti pavilon (1858-63 között felépített) szép épületét eredetileg a helyőrség tisztjei és családjai számára építették. Elülső részében a tiszti kaszinó működött, amely ma (átépítése után) városunk – sokak által megcsodált – díszterme. Hogy egykoron a teremben volt-e (s ha igen, hány-szor) operaelőadás, azt nem tudom, de a jövő évben 50 éves – 2006 óta Pro Urbe Komárom-díjas – Komáromi Kamarazenekar, melynek tagjai zömmel zenepedagógusok, már másodsor „játszott” itt operát. Előbb 2009-ben a zenekar akkori művészeti vezetője, Boyky Zoltán karmestert ihlette meg a patinás díszterem, ezt meglátva mondta: „Itt operát kell csinálni”. Akkor G. B. Pergolesi La serva padrona (Az úrhatnám szolgáló) c. műve aratott nagy sikert, most Medveczky Szabolcs, a zenekar jelenlegi művészeti vezetőjének ötlete volt az „operacsinálás”. Vezetésével – Gyenes Ildikó (budapesti főiskolai tanár, koreográfus, rendező) rendezésében Joseph Haydn A patikus című vígoperáját vitték színre a Győri Nemzeti Színház művészeinek – Molnár Erik (SEMPRONIO), Sashalmi Ágnes (GRILETTA), Pintér László (MENGONE) és Deáky Dalma (VOLPINO) – előadásában, a Komáromi Kamarazenekar közreműködésével.

A korszakról, amelyben a bemutatott zenemű született, a mai iskola (ha van zene szakos pedagógusa) annyit tanít, hogy Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart, Ludvig van Bee-

thoven a bécsi klasszikusok: Haydn, a vonósnegyes és szimfónia megteremtője, Mozart, korának legtermékenyebb operaszerzője, Beethoven, korának zenei újítója, a szimfónia nagymestere – egyetlen operája a Fidelio. Az alapsiskolai heti egy zenei nevelés tanórába – a középiskolából a tárgy teljesen számúzva – vajmi kevés élmény, tudnivaló fér bele. Így most Haydn mesterről mint „operacsinálóról” szólok.

A Haydn-életmű kutatók abban egyöntetű véleményen vannak, hogy a „mester” színpadi műveit ugyanolyan ambícióval és invencióval – művészi alkotóképességgel írta, mint a szimfóniáit, vonósnegyeseit, miséit stb. Nem csoda hát, hogy a Wiener Diarium című lap Haydnt már 1766-ban „Nemzetünk kedvencé”-nek nevezi, akinek „... munkáját szépség, rend, tisztaság jellemzi, finom és nemes egyszerűség...”

Műveit tehát már Bécsben is ismerték és elismerték. Operaszerzői híre sem volt kisebb, mint a szimfonikus vagy a kamarakomponistáé. Operái közül éppen A patikus című műve volt az, amellyel 1770 márciusában – Gottfried van Sumerau báró meghívására – a hercegi zenekar és az operatársulat – első ízben Bécsben is produkálhatta magát. A későbbiekben Haydn mestertől Prága is kért operát, de a zeneszerző híres levelében, többek között így reagált: „Valamennyi operám túlon túl a mi (magyarországi, Esterházy) társulatunkhoz van kötve, sehol másutt nem érhetik el azt a hatást, amivel én a helyi sajátosságok figyelembe vételével számolhattam. Egészen más volna persze, ha ... egy egészen új szövegekötvet zenésíténék meg az adott színház számára. De még ez esetben is nagy merészségre vállalkoznék, mert a nagy Mozarttal aligha vehetné fel bárki is a versenyt.”

Az előbbi kis visszapillantással csak azt szeretném érzékeltetni, hogy egy-egy Haydn-opera műsorra tűzése éppen azért, hogy „túlon túl” az Esterházy-társulathoz volt kötve, a jelen korban is merészség. De mint azt az előadáson is hallhattuk: „Aki mer, az nyer!” És a „komáromi társulat” – aki jelen volt az előadásukon, látható-hallható – mivel mert, hát nyert. Azért tudott nyerni, mert Medveczky Szabolcs (mint az előző műsorai is bizonyítják) kifogyhatatlan ötletgazda; kiváló zenész: avatott keze alatt a Komáromi Kamarazenekar egyre homogénebben szól, egyre szebben muzsikál, s az énekesek is szépen, zeneileg tisztán énekeltek. A hölgszereplők éneke alatt (a jobb szövegértés miatt) a zenekar helyenként kicsit visszafogottabb lehetne.

A rendezés nagy pozitívuma, hogy a szereplők énekesként éneklés közben is hús-vér emberként – természetesen mozognak a színpadon. Annak ellenére, hogy Haydn – a korszak igényeihez és a „környezet” követelményeihez igazodik – operáiban általában az áriák zöme aria di sortita, azaz az énekes sikerét biztosító „lelépő” ária, amely után a szereplő megakasztva a cselekményt, elhagyja a színpadot (várva, hogy visszatapsolják), a találékony rendezés következtében az előadás a kezdetétől a végéig jól pereg, a mai néző számára is élvezhető. Ezt mi sem bizonyította jobban, mint az, hogy mind a délutáni, mind pedig az esti előadás végeztével a szépszámú publikum állótapsal köszönte meg a művészeknek a jó egyórás nemes szórakoztatást.

Ez a nagyon szorgalmas és lelkes szereplőgárda igazán megérdemelné már, hogy Komárom határain túl is bemutathassa (bármelyik eddigi) nívós, szórakoztató produkcióját. A „komáromi társulatnak” további sikereket kívánunk!